

je tako prijazen, da že od daleč ljudi k sebi vabi. Postavili so si toraj spomin, koji bo njihovo ime slavil, čeravno že nas nikjer ne bo. Ob enem so pa bili tudi prijazni, gostoljubni, odkritosrčni in dobri gospod, zares blaga duša, toraj je pribromelo, kakor pri kakem cerkvenem shodu domačih in tudi iz sosednjih far ljudi h pogrebu. Prišlo je tudi rajnemu gospodu zadnje čast skazat 23 duhovnikov, med kterimi sta bila tudi vlč. g. dekana iz Brežic in Kozjega. Č. g. dekan F. Mikuš so lepi nagovor pri pogrebu imeli in kondukt vodili. Naj nam nepozabljivi gospod župnik po njihovem trudapolnem delu sladko in mirno počivajo in njih duša pa naj neboško veselje vživa! Bodi jim zemlja lahka!

A. K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vojska ali mir? O tem je sedaj največ razgovarjanja. Mnogi listi tirjajo odločno, naj brž zasedemo Bosnijo in Heregovino z 3 vojnimi oddelki (kori), brodovje naj se pa polasti mest v Albaniji; poljski in magjarski listi silijo naravnost na boj proti Rusom: naj marširamo brž v Srbijo in Rumunijo ter zabranimo, da bi se vsi Bolgari iz turškega jarma rešili in zložili v eno državo. Zopet drugi listi svetujejo, naj ostanemo popolnem mirni. Katero se bo zgodilo, to se bo menda skoro odločilo. Dnes 7. marca je minister Andrassy sklical delegacije t. j. odbrane poslance dunajskega in ogerskega državnega zbora in bo tirjal od njih 60 milijonov gold. za vojaške priprave. To je premalo za boj. Zoper Ruse je treba 600 milijonov in bi še dosti ne bilo. Nova colninska postava je bila na Dunaju pa tudi v Budimpeštu sprejeta in sedaj so magjarski ministri prišli na Dunaj, da se z našimi dogovorijo o točkah, v katerih smo si z Magjari na vs križ. Magjari hočejo 24 fl. colnine na 100 Kilo kave in 8 fl. na 100 Kilo petroleja naložiti, naši pa na kavo 20 fl. na petrolej 3 fl. Poslanec grof Koronini je nasvetoval, naj se izbere odsek 18 poslancev, ki imajo nalog raziskavati, kde bi se dalo kaj prihraniti. No, nekaj pozno so ti liberalni gospodje prišli do spoznanja, da smo z dačami in dolgovi preobloženi, a prišli vendar so. Kaj bodo neki iztuhtali? — Kranjska je dobila vladinega deželnega načelnika, za katerega je te dni bil imenovan K. Kállina, dvorni svetovalec pri namestniji v Gradcu. — Na Českem so reke izstopile in delajo z povodnju veliko škodo. — Poljaci pobirajo darov za spomenik Piju IX. v stolni cerkvi Krakovski. Hrvatski katoličani so v Vukovaru sklenili na delnice, vsako po 25 fl., osnovati katoliško tiskarno z katoliškim listom. Bosenski mahomedanci pa tudi katoličani, kojih je 139.000 duš, so sklenili na Dunaj k našemu cesarju poslati deputacijo ali poslanike, ki hočejo prositi, naj avstrijska vojna zasede Bosnijo

in Heregovino. Begunci bosenski tudi že v precejšnjem številu odhajajo domov in je torej prav mogoče, da pridejo ove lepe in Avstriji jako prilježne dežele pod našega cesarja, kot kralja hrvatskega in dalmatinskega. Kakor beremo, so vsi slovenski in hrvatski listi za to; le magjarski, nemški in italijanski nasprotujejo, ker se pomnoženega števila avstrijskih Slovanov bojijo.

Vnanje države. Den 3. marca bo zgodovini neizbrisljivo vpisan. Ta den so v Rimu novega papeža Leona XIII. slovesno z trojno zlato krono kronali, v Carigradu pa mir podpisali, ki je rusko-turške vojski konec storil. Isti den je dobil katoliški svet novo-venčanega poglavarja, turški kristijani pa odrešenje od 500letne turške sužnosti. Večna hvala bodi Bogu za oboje! — V Petrogradu so 3. marca zvečer zvedeli, da je mir sklenjen. Zdajci je veliko tisoč ljudi navrelo pred carsko palačo, kder se je množici prikazal slavni car Aleksander II. Ko so ga ljudje zagledali je zrak pretresalo tisočero: burra in živio-klicanje, vsi so glave odkrili in zapeli carsko pesem. Pogodbe miru še niso vse znane, vendar toliko je gotovo, da v Evropi Turek kristijanov ne bode več strahoval, kakor do sedaj! — Italijanski kralj že kaže svojo neprijaznost proti novemu papežu. Sam se baje imenuje: žreca mešnikov, ter je nedavno rekel: da papež in kralj, drug zraven drugega nimata prostora v Rimu. Novi papež pa bodo neki ponovili vse ugovore Pija IX. zoper vropanje papeževih dežel, mest in gradov. To kaže na hudo bodočnost. Iz Italije je čedalje več glasov slišati, ki tirjajo boj zoper Avstrijo; veliko sramoto dela Italijanom njihov minister Crispi, kojega tožijo, da se je vdrugeč oženil, čeravno ni postavno ločen od prve še žive žene. — V Rimu je jezuit Secchi umrl, najslavniši zvezdoslovec in učeni opazovalec solnca, na Francoskem so pa pokopali kardinala Saint-Marc, nadškofa v Rennes-u; ta kardinal ni bil pri volitvi novega papeža. V Belgiji so postavili, ki zabranjuje fantičev in deklic pred 12. in 13. letom na delo goniti v premogove jame. Okoli 10.000 fantičev in 5000 deklic si ondi pod zemljo kruh služi in dela po 10—12 ur na den, to je presilno; škodi revam na duši in telesu. — V Berlinu so te dni našega cesarjeviča Rudolfa sijajno sprejeli; stari nemški cesar sam, z svojim sinom in mnogimi princii vred, ga je na kolodvoru pričakal in v kraljevsko palačo spremil. Angleži so vsled rusko-turškega miru precej osupnjeni in delajo vedno večje vojne priprave. Mnogi trdijo, da bodo Rusom napovedali boj, vendar Rusi se jih čisto nič ne bojijo; na morje Rus ne gre, na kopno pa se Anglež ne upa, ker nima več redne vojske na razpolago, kakor 60.000 mož. Zato bi pa rad Avstrijo dobil za zaveznico. Upanja imamo še mnogo, da se to zgodilo ne bo.

Vojska Rusov, Rumunov, Srbov in Črnogorcev zoper Turka je skončana. Glavni namen vojske je slavno dosežen: Rumunija in Srbija ste neodvisni,

bolgarski narod turškega jarma rešen, Črnogora prodrla do morja in tudi bosenskim in hercegovinskim Slovanom bo skoro pomagano; turška sila v Evropi je po 500letnem obstanku za vselej uničena; sultan bo le malo zemlje in gospodstva v Evropi pridržal, in še to menda le na kratka leta. V nedeljo 3. marca so general Ignatijev in pa turški poslaniki pri sv. Štefanu blizu Carigrada podpisali mirovne pogodbe. Veliki knez Nikola je veselo novice brž naznanil vojakom in telegrafiral svojemu bratu, ruskemu carju: čestitam slavnemu carju, mir je sklenjen; isti den, ko si slavni car, (pred 17 leti) ruskega kmeta rešil tlake in rabote, si tudi kristijane odrešil musulmanskega jarma. Večina vojakov maršira sedaj vesela domov, če se ne vname nova vojska zoper Angleže in Avstrijo, ki z mirovnimi pogodbami niso zadovoljni. Srbski knez Milan se je res vrnil od mnogo ruskih oficirjev spremljan v Belgrad, kder je bil navdušeno sprejet; Rumuni so pa skoro že vsi črez Donav nazaj šli in se postavili kraj avstrijske meje, kder se tudi vedno več ruske vojske kupiči. Ob enem je ruski car ukazal novih 60.000 mož pod orožje pozvati, 50.000 vojakov iz Armenije v Evropo prepeljati in novih 120 kanonov prirediti; ruski car se torej očitno pripravlja na boj, ker ni voljen odjenjati od tega, kar je v krvavi vojski priboril. Sedaj ko spomlad prodira se vidijo žalostni nasledki strašne vojske najbolj; kder je divjalo klanje, ondi so zginile skoro vse vasi, hiše in prebivalci, vse je pogorelo, ljudje so vbežali. Na tisoče kostnjakov pokriva zemljo, od zverine razrovano, ki izkopava mrho in mrliče, da jih žre; razdjanih je 380 vasi in 8 mest, okoli 300.000 ljudi je ubitih. V groznem krvi prelivanju je Turek jemal od Evrope slovo. Sedaj je mir, le v Bosniji, Hercegovini, posebno pa v Albaniji in Tesaliji traja klanje naprej med Turki in greškimi vstaši, čijih število vedno raste. Tukaj bode bržčas Grecija morala posredovati, vladanje dežel prevzeti in tako tudi tukaj turške oblasti konec storiti.

Za poduk in kratek čas.

Konec Turčije!

Ivan Modic.

II. Pregovor pravi: kamor turška noga stopi, trava sedem let ne raste. Resnica je, da kamor so divji roji Turkov prihruli, bežalo je pred njimi človekoljubje, zginila vsaka omika in svoboda. Za Turki se je povsod pomikala revščina in nadloga. Kako je še zdaj z deželami z Bolgarijo, Hercegovino, tužno Bosnijo, kje Turek še gospoduje? V teh nesrečnih deželah ni blagostanja, ne ljudske sreče. Ondi ni trgovine, ne obrtnije, ne dobrih cest, ne železnic. Ni nobene omike, ker tudi dosti šol nimajo. Kako je z pravico? Za kristijana ni nobene. Pred sodnijo še zdaj kristijan

za pričo ne velja. Kristijan je v očeh Turka pes ali pa raja, to je: vboga čreda, živina. Kako je z varnostjo osebe in premoženja? Ni nobene varnosti. Turek pride in ubogemu kristijanu, ki se je trudil in potil, vzame pridelek celega leta, vzame, kar mu je najljubše: ženo, otroke, in kaj se Turki zgodi? Nič. Če se pa kristijan v svoji obupnosti maščuje nad Turkom, je kmalu v verigah in v temni ječi, ali pa na kolu visi. Saj smo z strahom in polni žalosti brali, kako so ti risi v človeški podobi predlanjskim z ubogim Bolgari počenjali. Kako so revam hiše palili, razdevali, jim žene in deklice skrunili, otroke davili, može in starčke vesili. Kako so vjetim trebuhe parali, izmotavali čreva in se z njimi opasovali. Mrtva trupla sekali, pekli in pesom metali. Odsekane glave kristijanov na sulice nabadali in okrog z divjim vrišem plesali, v krvi nedolžnih otrok si roke umivali!!! Ali je to po človeški? Ne, po zverinski! In take zverine še neki izgovarjajo, jih branijo, jim še pomagati želijo?!

Pred nekimi leti smo brali po časnikih, da so raztegoteni Rumuni nekega Juda, ki jih je bojda pri kupčiji gulil, v Donav vrgli. Kak vriš je vstal po vsih judovskih časnikih, ki so se za Juda poskušali, zoper Rumune pa hujskali, da še celó ministri so žugali Rumunom. Pustite enega vmazanega Juda, če tudi nekoliko vodo pije; naj se omije, ne bo mu v škodo. Pa pridite in poskusite se raji za nedolžne kristijane, ki jih je več milijonov, ki vnebo vpijoče krivice trpijo od strani Turkov, branite jih turškega tolovajstva, hitite jim pomagat, da otresejo kruti turški jarem raz sebe in potem prósto dihajo, obrišite tem sirotam njih solze, dobro delo bote storili in kristijani rešeni vam bodo hvalo vedeli. Ustanite evropski ministri in ljudstva, ki ste dobrega srca in konec storite turški gujusadi v Evropi! Naj Boga hvalijo vsa ljudstva, katerim ni bilo treba nositi turškega jarma, ne skušati turške sužnosti. Kaj bi bilo z našo ljubo Avstrijo, ko bi jo bili Turki, kakor povodenj, poplavlili, da jih ni l. 1683. združena armada premagala in nazaj zapodila v globoko Turčijo? Kaj bi bilo potem z Nemčijo, z lepo Italijansko in z vso zapadno Evropo, si leži mislimo, kakor popišemo. Koliko je v prejšnjih časih pretrpela pred Turki samo bližnja Ogerska, koliko Hrvaška, koliko so pretrpele slovenske dežele od krute turške sile? Po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, so oni vse povsod v slabem in žalostnem spominu. Ropali, požigali, morili so, kamorkoli so pridrli, in česar niso pokončali, to so seboj odpeljali v trdno sužnost. Niso prizanašali, ne otrokom, ne ženam, ne starčekom. Pripoveduje se, da so ti kruteži male otroke iz naročij materam trgali ter rekli: ne boj se, pa v tem hipu je bila glava otroku že odsekana. Odraščene so za pete na repe svojih brzih konj privezovali in z njimi v naglem diru dirjali tako dolgo, da je od nesrečneža kos za kosom odpadel. Ali je to človeški? Ali ne bolj satanski?